

Zaman Gazetesi

11 Mart 2014

Herkül Millas

Ya seęmenin önemli bir kesimi demokrasi istemiyorsa, yalnız inanmak ve birine güvenmek istiyorsa...

Ya vesayet ve bir vâsi arıyorsa, ne olursa olsun tek bir kişiye körü körüne sarılmak ihtiyacıdaysa... Kendi kararlarını almak değil, birinin onu elinden tutup yol göstermesini bekliyorsa... Böyle bir durumda daha güvenli hissediyorsa... Kendine güveni kendine yetmiyorsa... Birey olmak ve bunun yükünü kaldırmak istemiyorsa... Kimi zaman ağaya,

padişaha kimi zaman askere, kimi zaman sivil veya dinî bir mürşide yaslanmayı hayal ediyorsa... Böyle durumlar ona huzur sağlıyorsa... Düşünmeden ama mutlu yaşama yordamını bu biçimde elde etmişse... Ve en doğal biçimde, bu şekilde mutlu yaşamayı en doğal hak ve en doğal seçim saymışsa...

Ya bunu farklı biçimlerde ifade ediyor ama ben bunu duymak ve anlamak istemiyorsam... Mesela “ona güvenim tamdır” diyorsa, onu yakından tanımasa da, pek çok kimse, hatta dünya âlem aleyhine konuşuyor olsa da, dolaylı itiraflar dile getirilse de bu güveni hiç sarsılmıyorsa, aleyhinde işaretler olsa da o hiç, ama hiç şüphe etmiyorsa, savunma mekanizmaları tavan yapmışsa... “Gözlerimle de görsem inanmam” diyorsa, böylesine bir inanca sahipse... Ya da “olsa bile fark etmez” diyebiliyorsa... İncancını yıkmak olanaksızsa, ben onun incancına karşı çıktıkça o bu incancına daha da sarılıyorsa, incancına karşı çıkan ötekileştireceğinden artık kanıtları da iftira olarak algılamaya başlamışsa... Ben kanıt sıraladıkça o iftiraların arttığını görüyorsa... Biz ve ötekiler diye birbirini dışlayan iki dünya kurulmuşsa ve anlaşacağımız ortak bir dil artık kalmamışsa...

Ya olgular değil de farkında olmadan çıkarlar yarıştırılıyorsa... Ya birileri geçimini sağlayan bir çiftlikte, bir dükkânda, bir evde mevzilenmişse ve bunu koruyucu bir kaleye dönüştürmüşse... Kendilerini kalenin içinde savunmada, dışındakileri saldırıda algıliyorsa... Her tez “bize ne getirir ve götürür” diye ele alınıyorsa... Kimin ne dediğine bakılmıyor ve her söylenen bir kâr/zarar hesabına dönüştürülmüşse... Milletın “kazan-kazan” ilkesinden, çıkar gruplarının “sıfır toplam” anlayışına geçmişsek... Ya genel çıkar yerine grup çıkarı öne çıkmışsa... Geneli düşünmek ütopya, saflık, hatta salaklık sayılıyorsa... Etrafı “gemisini kurtaran kaptanlar” sarmışsa... Geleneksel ahlak demode olmuşsa... Ya nihilizm ve görececilik gibi felsefi ekoller yaygınlaşmış, pek çok kimse farkında bile olmadan bu inançlara sarılmış filozoflara dönüşmüşse...

Ya birileri “hayat kısadır, bugünü düşünelim yarın Allah Kerim” diyor ve gününü gün etmeyi seçmişse... Uzun süreli düşünmediği için adaleti de, hukuku da, yargıyı da yalnız bugün için düşünüyor ve böyle kullanıyorsa... Muhalefetiyle birlikte düzenlenecek bir adalet mekanizması değil, bugün güvendiği adamın adaletini istiyor ise... İlkeler “karın doyumadığı” için bir yana itilmişse ve bu zımnî bir ortak karar olarak çoktan uygulanmaya konulmuşsa... Ahlak gibi değerler “biraz” değişmiş ve artık temel kaygı değilse, adil ve ahlakî olmak anlayışın yerine “yasal olmak” kaygısı yerleşmişse, ama yasalar da kısa süreli yarara göre ayarlanmışsa...

Ekonomik göstergeler iyileştikçe insanî günlük değerler de paralel biçimde hesap kitap meselesine dönüşmüşse... Selam verip aldıkça “bu bana ne sağlar” diye elimize kâğıt kalemi alıyorsak, her lafın arkasından kaç oy çıkar diye, oy verdikçe cebime ne giriyor diye bir kaygı egemense... Köşeyi dönüyorlar diye dün eleştirdiklerimize yetişmek için bugün köşeleri

dönmeye koyulmuşsak ve bunu yapmayanları hor görüyor ve yapanlara hayransak... Tüketim fetişizmi gözlerimizi bozmuşsa ve altını güzel, parayı hoş, lüksü başarı, zenginliği üstünlük olarak algılıyorsak ve bunları sağlayan bir ortam varsa ve bu ortam yok olacak diye korkuyorsak... Her eleştiriye istatistikî ekonomik sayılarla “olumlu gerçekçi” cevaplar veriliyorsa...

Bütün bunlara şaşanlara “halkı anlamıyorsun” diye karşı çıkılıyorsa... Seçmen tepki vermiyor diye herkesin memnun sayılması gerekiyorsa, şikâyet edenler azınlıktaysa, gerçekçilik ve gerçek “halkın istediğini yapmaktır” biçiminde dile getiriliyorsa... Popülizm ile demokrasi arasında bir fark kalmamışsa... Akil insanlarımız “oy almak istiyorsan şunları yapacaksın” diye akıl veriyorsa... Görüş beyan etmek artık anlamsızsa, anlamlı olan oy getirecek laflar etmekse... Oy getirmeyen lafların anlamı kalmamışsa... Birey, kendi görüşünü oluşturmak için seçmene bakıyorsa, yani birey yok olmuşsa, yani görüşüne başvurduğunuz size ille de seçmeni gösteren “sosyoloğa” dönüşmüşse... Huzurlu ortamı sarsacak laflar huzurumuzu bozduğundan çoğunluk bunları duymak istemiyor deyip konuşan susturulmak isteniyorsa... Ve bu gidişe karşı çıkmak çoğunluğa ve dolayısıyla demokrasiye karşı çıkmak sayılıyorsa... Bütün bunlar normal sayılıyorsa...

Otuz yıl gecikme ile “1984”ü yakalamışsak, kelimelerin anlamı tersine dönmüşse, sıradan bir yalan gerçeğe dönüştürülüp gurur kaynağı olmuşsa; emre itaat, sadakat sayılıyorsa; yalakalık, destek; eleştiri, hakaret; korku yüzünden sinmek, saygı; terbiyesizlik, dobra dobra konuşmak; kara para, helal sadaka; protesto, isyan; “omerta” ise dayanışma sayılıyorsa... Sevgi adına kin, şefkat adına tehdit söylemi sıradan günlük konuşmaya dönüşmüşse... Rüşvete yardım, rezalete yanlış oldu, milyona kuruş deniliyorsa... “Bana” masumiyet karinesi şart, “ötekine” komplo teorisi mubahtır ilkesi temelse... Eski çamlar bardak olmuşsa...

Ve siyasetçilerimiz bütün bunları görmüş ve anlamışsa, halkın nabzını yoklamış, bu gerçeği kavramış ve rotayı ona göre çizmişse... Kitlelerin anlayışıyla yöneticilerinki bir olmuşsa, uyum içindeyse, birbirine destek ve hız veriyorsa, biri birinden besleniyorsa, demokrasi bu düzeyde ve bu anlayışta uygulanıyorsa... Birileri böyle bir toplumda yaşamayı yakışık buluyorsa... Servet hızla döndükçe başlar da afyonlaşmış gibi dönüyorsa... Pek çoğumuz hoş rüyasından çıkmak istemiyorsa; yeniden, o bildik çökertilemez hayali sığınağa -“dış düşmanlar, hainler”- kapanmışsa... Durum böyle mi diye seçimlerin sonucunu bekliyorum. Ve yarın kendimden utanmayacağım bir hayat sürebilmeyi umuyorum.